

РЕШЕНИЕ

№ 277

гр. Търговище, 01.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ, IX СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Красимира Ив. Колева

при участието на секретаря Стела Й. Йорданова
като разгледа докладваното от Красимира Ив. Колева Гражданско дело № 20233530100206 по описа за 2023 година

Предявен е положителен установителен иск за съществуване на вземане, по реда на чл.422 ал.1 ГПК във вр. с чл.415 ал.1 ГПК.

Ищцата-Д. Г. Р. твърди в исковата си молба, че със заповед № 28488/07.10.2022г. по Ч.гр.д. № 52174/2022 г. по описа на РС-София съдът е разпоредил на длъжника: „Профи Кредит България“ ЕООД да заплати на кредитора - Д. Г. Р. с адрес в гр. София сумата от 2000 лв., представляваща вземане за заплатени без правно основание суми във връзка с договор за потребителски кредит № 3020835019 и споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги от 19.06.2017г., част от общата сума от 5052.48 лв. , ведно със законната лихва за период от 27.09.2022г. до изплащане на вземането, както и разноските в заповедното производство по Ч.гр.дело в размер на 40 лв. – за държавна такса и 360 лв. – за заплатено адвокатско възнаграждение.

Заповедта е връчена на длъжника на 12.10.2022г. и в законния срок – на 09.11.2022г. същият е подал писмено възражение, поради което е указано на 24.11.2022г. на кредитора да предяви иск за установяване съществуване на вземането. Искът е подаден на 21.12.2022г. в едномесечния срок от съобщаването на кредитора.

Между „Профи Кредит България“ ЕООД като кредитор и Д. Г. Р. като кредитополучател договор за потребителски кредит „Профи Кредит Стандарт“ № 3020835019 на 19.06.2017г. и споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги от същата дата 19.06.2017г. към същия ДПК. По силата на този ДПК кредиторът предоставил на кредитополучателя парична сума в размер на 3000 лв. /чиста стойност на

заема/ при следните условия: срок на кредита - 24 месеца, ГПР - 49,89%, годишен лихвен процент - 41.17%, лихвен процент на ден - 0,11 % и размер на вноската по кредита - 185,46 лв. Наред с горното, към Договора за потребителски кредит е сключено и Споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги от 19.06.2017 г., по което е следвало кредитополучателят Д. Р. да заплати допълнителни 3601,44 лв. - възнаграждение за закупения пакет от допълнителни услуги, като общата сума, която кредитополучателят е следвало да върне на „Профи Кредит България” ЕООД по ДПК и Споразумението към него е била 8052,48 лв. В Извлечението е представена подробна информация за извършените от кредитополучателя плащания по дати, както и каква сума е платена - 24 месечни вноски от по 335,52 лв. всяка, което означава, че ищцата е заплатила в полза на „Профи Кредит България” ЕООД общата сума от 8052,48 лв.

Ищцата счита, че неоснователно е заплатила сумата от 5052,48 лв. над чистата получена стойност от 3000 лв., тъй като Договорът за потребителски кредит /към който Споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги е неразделна част и двата документа са единно споразумение/, е изцяло недействителен поради обстоятелството, че не отговаря на законовите изисквания към договорите за потребителски кредити, регламентирани в ЗПК, ЗЗП и ЗЗД. При това положение и ако съдът приеме, че процесният ДПК е изцяло недействителен, приложение намира чл. 23 ЗПК - потребителят следва да възстанови на кредитора само чистата стойност на заема, а всичко, платено от потребителя над тази усвоена чиста стойност на заема, е получено от кредитора без правно основание.

Ищцата сочи в исковата си молба, че ДПК не отговаря на изискванията за форма и шрифт, не е съставен по ясен и разбираем за потребителя начин, не съдържа погасителен план съгласно изискванията на ЗПК, обявеният в него ГПР е по-нисък от реално дължимия /в него не са включени вноските по Споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги, което само по себе си е нищожно/, като всъщност ГПР по кредита надвишава максимално допустимия петкратен размер на законната лихва, регламентиран в ЗПК, което води до пълната му недействителност.; ДПК е нищожен поради противоречие с добрите нрави и с него се цели заобикаляне на закона /по- конкретно чрез невключване на таксите за „допълнителни услуги” от Споразумението към договорната лихва и реси., в ГПР, клаузата за договорна лихва в размер на 41,17%/;

Отделно клаузата за договорна лихва, с която годишния лихвен процент е фиксиран на 41,17%, като клаузата е нищожна поради противоречие с добрите нрави. клаузите за възнаградителна /договорна/ лихва не са в противоречие с добрите нрави, ако размерът на лихвения процент не надхвърля ТРИ ПЪТИ размера на законната лихва /тоест - не надвишава 30%/;

Нищожна е и клаузата, регламентираща ГПР, тъй като в тази клауза, въпреки че ГПР е фиксиран на 49,89% /формално отговаря на изискванията на ЗПК за максимален размер на ГПР/, но de facto е по-нисък от реалния /в него не е включена таксата за допълнителни услуги по Споразумението/, което представлява заблуждаваща търговска практика и влече до нищожност на клаузата за ГПР и респ., до недействителност на процесния ЗПК.;

Нищожно поради противоречието му със ЗПК, ЗЗП и ЗЗД е и цялото Споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги, с което на ищцата е вменено задължение да заплати допълнителни 3601,44 лв. извън договорната лихва. Тъй като включените в Споразумението „услуги“ представляват такси по усвояване и управление на кредита, а начисляването на такива е изрично забранено от ЗПК, то Споразумението е нищожно.

Независимо дали процесният ДПК е изцяло недействителен или клаузите, регламентиращи възнаградителната лихва, таксите по Споразумението, представляващо част от целия ДПК, са нищожни, то ако ищцата заплати каквито и да било суми по тях, тези суми следва да бъдат отнесени към погасяване на главницата. Следователно, при заплатени от ищцата като кредитополучател в полза на „Профи Кредит България“ ЕООД суми в размер на 8052,48 лв. и главница от 3000 лв., то тя е надвнесла сумата от 2000 лв. - ЧАСТ ОТ 5052,48 лв., която е получена от длъжника без правно основание и подлежи на кондициране.

Ищцата моли съдът да признае за установено съществуване на вземане в размер на 2000 лв. - част от общо дължимата сума в размер на 5052.48 лв., неоснователно заплатени от ищцата на ответното дружество без правно основание, поради недействителност на договора за потребителски кредит и споразумението към него за предоставяне на допълнителни услуги, което предвижда условията, при които потребителят може да се възползва от включените в него допълнителни услуги, поради противоречие със закона и в условие на евентуалност – поради накърняване на добрите нрави. Моли да и бъдат присъдени разноските в заповедното и в исковото производство.

Редовно призована ищцата не се яви лично и няма упълномощен процесуален представител в открито заседание. Постъпила е молба-становище от ищцата, чрез пълномощника и адв. М. Л., с която поддържа предявения иск, ведно със законните последици.

Ответникът - „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД редовно уведомен за исквата молба, подаде писмен отговор в срока и по реда на чл.131 от ГПК. Счита иска за допустим, но неоснователен.

Ответникът не оспорва обстоятелството, че са сключени процесния ДПК и споразумение към него от 19.06.2017г. при посочените условия; че на ищцата е предоставена сумата от 3000 лв. кредит; общо платената сума по ДПК и споразумението към 23.07.2018г. е 5574.66 лв.; остатъчно задължение по ДПК и споразумението към него към 23.07.2018г. е в размер 0.00 лв.

Възраженията, направени в писмения отговор са следните:

Съгласно т.15. от ОУ към ДПК „Настоящата точка се отнася и прилага единствено по ДПК, по които КЛ/СД е поискал и избрал да закупи пакет от допълнителна услуга“. Т.е. безспорно е, че изборът за закупуване на пакет от допълнителни услуги е изцяло на клиента, като закупуването не е задължително условие за сключване на договора, а е опционално. Пакетът от допълнителни услуги по кредита представлява възможност, на базата на които

кредитополучателят да се ползва с преференции, но не е задължително условие за отпускане на потребителския кредит, поради което допълнителните услуги не попадат под дефиницията на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК.;

Първата услуга представлява право на приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит, което означава, че както към момента на подписване на договора вече е била предоставена на кредитополучателя и използвана от последния.;

С оглед на принципа за свобода на договаряне и по своя свободна воля страните са се съгласили да сключат договор за кредит с годишен лихвен процент от 41.17 % и ГПР в размер на 49.89 %. Кредитополучателят се е съгласил с тази цена на кредита към момента на сключването на договора.;

Уговореният размер на възнаградителна лихва в процесния договор за кредит не противоречи на добрите нрави с оглед разпоредбата на чл.19 ал.4 от ЗПК;

С оглед разпоредбата на чл. 19, ал. 6 от ЗПК, дори и да се приеме за вярно, че размерът на ГПР е по-висок от законово-допустимия по чл. 19, ал. 4 от ЗПК, то последицата от това е недължимост на сумите, с които се надвишава размерът, посочен в ал. 4 на същия член, но не и недействителност на целия договор за кредит.;

Налице е погасителен план, подписан от двете страни.;

Възражение за изтекла погасителна давност. Кредитът е погасен предсрочно, тъй като последно платената сума по кредита е платена преди настъпване падежа на последна вноска съгласно погасителния план към договора за кредит.

Ответникът, редовно призован, не изпрати процесуален представител в открито заседание. Постъпила е писмена молба Вх.рег.№ 4415/22.05.2023г., с която поддържа съображенията, изложени в писмения отговор и моли иска да бъде отхвърлен като неоснователен; да му бъдат заплатени разноските по делото; прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на ищцата, на осн. чл.78 ал.5 от ГПК.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа страна:

Видно от приложеното Ч.гр.д. № 52174/2022г. по описа на Софийски районен съд, ищцата - Д. Г. Р. е подала на 27.09.2022г. заявление за издаване на заповед по чл.410 от ГПК против ответника – „Профи Кредит България“ ЕООД. Районен съд – София е издал заповед № 28488/07.10.2022г. за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК, с която разпоредил длъжникът: „Профи Кредит България“ ЕООД да заплати на кредитора - Д. Г. Р. с адрес в гр. София „сумата 2 000,00 лева (две хиляди лева), представляваща вземане за заплатени без правно основание суми във връзка с договор за потребителски кредит № 3020835019 и споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги от 19.06.2017 г., част от обща сума в размер на 5052.48 лв. за период от 19.06.2017 г., ведно със законна лихва за период от 27.09.2022 г. до изплащане на вземането, както и държавна такса в размер на 40,00 лева (четиридесет лева) и адвокатско възнаграждение в размер на 360,00

лева (триста и шестдесет лева)“. Посочено е в заповедта, че вземането произтича от неоснователно обогатяване, произтичащо от заплатени без правно основание суми във връзка с договор за потребителски кредит № 3020835019 и споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги от 19.06.2017г., сключени между посочените две страни.

Заповедта е връчена на длъжника и в законния едномесечен срок той е подал възражение. Съдът е дал указания на кредитора да предяви иск за установяване на вземането си против ответника. Това определя и правния интерес на ищеца от предявяване на настоящия иск по реда на чл.422 от ГПК във вр. чл.415 ал.1 т.1 и т.2 от ГПК и с правно основание по чл.55 ал.1 предлож.1 от ЗЗД във вр. ЗПК.

Видно от приложения в писмена форма договор за потребителски кредит „ПРОФИ КРЕДИТ Стандарт“ № 3020835019, сключен на 19.06.2017г. ведно с избран пакет от допълнителни услуги „Бонус“ и ведно с Общи условия към ДПК, между ответника - „Профи Кредит България“ЕООД - София, наричан кредитор, от една страна и от друга страна – ищцата – Д. Г. Р., наричана за краткост клиент, страните са уговорили предоставяне на кредит при следните параметри: сумата на кредита: 3000 лв., срок за погасяване на кредита е 24 месеца, размер на вноската по кредита: 185.46 лв.; ГПР 49.890 %; Годишен лихвен процент 41.17 %; лихвен процент на ден: 0.11; дължима сума по кредита: 4451.04лв., а по избран и закупен пакет от допълнителни услуги „Бонус“ параметрите са следните: възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги: 3601.44 лв.; размер на вноската по закупен пакет от допълнителни услуги: 150.06 лв. Вписаното в договора общо задължение по кредита и по пакета от допълнителни услуги е 8052.48 лв. ; общ размер на вноската е 335.52 лв. и уговорена дата на погасяване: 15 ден от месеца. Няма спор, че преди подписване на договора на клиента е предоставено и е попълнено искане за отпускане на потребителски кредит Профи Кредит Стандарт и стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити.

От споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги от дата 19.06.2017г. се установи, че е уговорено задължение за кредитора да предостави на клиента по искане на клиента и при изпълнение на посочените в Общите условия изисквания, на една или всички от посочените услуги, изразяващи се в: 1.Приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит; 2. Възможност за отлагане на определен брой погасителни вноски; 3. Възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски; 4. Възможност за смяна на датата на падежа; 5. Улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства. Предпоставка за предоставяне на клиента да се възползва от всяка една от посочените услуги при изпълнение на специфичните условия за всяка една от тях, съгласно уговореното в ОУ, е задължението на клиента да заплати на кредитора възнаграждение за предоставяне съответно възможността за предоставянето на тези услуги в размер, посочен в т.VI от договора за потребителски кредит т.е. възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги: 3601.44 лв. От съдържанието на ОУ към договора за потребителски кредит, в частта досежно визираните допълнителни услуги, за същите са установени различни условия с оглед срока на договора, както и на необходимите

документи и доказателства, при предоставянето на които от длъжника, последният може да поиска от кредитора съответната услуга, като при одобрение на заявлението от страна на кредитора, страните подписват споразумение.

Няма спор между страните по делото, че кредиторът е изпълнил задължението си по договора и е превел на клиента сумата от 3000 лв. на 19.06.2017г. по посочения ДПК.

От приложения Погасителен план към процесния договор за потребителски кредит и сключено споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги се установи безспорно, че общото задължение на потребителя по кредита и по пакета от допълнителни услуги е в размер на 8052.48 лв., общият размер на вноската е 335.52 лв. формирана като сбор от: вноска по кредита в размер 185.48 лв. и вноска по закупен пакет от допълнителни услуги в размер 150.06 лв., с дата на погасяване 15-о число на месеца, като първата дата на плащане е 15.08.2017г., а последна дата на плащане /краен падеж по договора/ е 15.07.2019г.

От Извлечението по сметка, приложено към Ч.гр.д. № 52174/2022г. /заповедното производство/ и Гр.д. № 69410/2022г. /исковото производство, изпратено по подсъдност на РСТ/ и двете по описа на СРС, е видно, че общо платената сума по ДПК и сключеното споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги, към дата 23.07.2018г. е в размер на 5574.66 лв., остатъчното задължение по ДПК и сключеното споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги, към дата 23.07.2018г. е в размер на 0.00 лв. Няма спор, че клиентът-потребител по ДПК е погасил предсрочно задължението си по кредита, тъй като последната погасителна вноска е платена на 11.05.2018г. т.е. преди настъпване на падежа на последна вноска /15.07.2019г./ съгласно погасителния план към договора за кредит.

Съгласно подадената от ответника писмена молба Вх.рег.№ 4415/22.05.2023г., от общо платената сума по кредита в размер на 5574.66 лв., са погасени следните задължения: 3000 лв.-главница; 877.17 лв. – възнаградителна лихва; 1675.60 лв. –възнаграждение за допълнителни услуги; 0.42 лв. – лихви за просрочие и 21.47 лв. – такса за предсрочно погасяване на кредита.

Предвид установената фактическа обстановка се налагат следните правни изводи:

Съдът намира, че процесният договор за кредит попада под уредбата на ЗПК.

В разпоредбите на чл. 10, ал. 1 и чл. 11, ал. 1-2 от ЗПК са изчерпателно изброени задължителните реквизити на договора, като съобразно чл. 20 от ЗПК, когато не са спазени изискванията по чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и т. 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7-9 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен.

При подробната преценка и съпоставка на клаузите в процесния ДПК Договор за потребителски кредит Профи Кредит Стандарт № 3020835019, сключен на 19.06.2017г. с разпоредбите на ЗПК, съдът счита, че сключеният с ответника договор не отговаря на всички изисквания на ЗПК за действителност, съобразно изискванията на чл.22 от ЗПК.

Липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпване на последиците по чл.23 от ЗПК-изначална недействителност, тъй като същите са изискуеми при самото му сключване. Тя е по-особена по вид с оглед последиците, визирани в чл.23 ВПК, а именно- след като договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, отговорността на заемателя не отпада изцяло, но той дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвата и други разходи напр. в т.ч. и възнаграждение за допълнителни услуги.

Процесният договор е сключен в писмена форма, на хартиен носител. Съгласно разпоредбата на **чл.10, ал.1 ЗПК** всички елементи на договора да се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12 пункта. По силата на чл.10 ал.3 от ЗПК, разпоредбата на ал.1 се прилага за всички изменения и допълнения към сключения договор. Освен това съобразно разпоредбата на чл. 11 ал.2 от ЗПК, Общите условия са неразделна част от договора за потребителски кредит.

Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и съвета от 23.04.2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на директива 87/102 ЕИО на Съвета съдържа хармонизирани разпоредби " в редица ключови области " от правната уредба на потребителския договор. По силата на съображение 9 от преамбюла на директивата за държавите – членки възниква ограничение да запазят или въвеждат различни /от разпоредбите на директивата/ национални разпоредби. Това ограничение се прилага само доколкото съществуват хармонизирани с директивата разпоредби. Такава е разпоредбата на член 10, параграф 1 от директивата, която изисква договорите за потребителски кредит да се изготвят на хартиен или друг траен носител. Съгласно втората алинея на същата разпоредба посоченото изискване не засяга националните правила, отнасящи се до действителността на сключването на договорите за кредит. Следователно, извън въведеното с директивата изискване за форма "на хартиен или друг траен носител", държавите – членки не са ограничени да поставят допълнителни условия за действителност на договора. Правилото на член 10, ал. 1 от ЗПК, в сила от 23.07.2014 г., предвижда изискване за размер на шрифта, което директивата допуска и което е задължавало страните да сключат договора в съответствие с него. Освен това, с Определение на Съда на Европейските общности /шести състав/ от 14.04.2021 г. по дело C-535/2020 е дадено тълкуване по следните въпроси:

1. Следва ли чл. 22, пар. 1 от Директива № 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета да се тълкува в смисъл, че не допуска национална мярка, с която се цели транспонирането на тази директива във вътрешното право, да налага на кредитните институции непредвидени в директивата задължения, отнасящи се до представянето на всички елементи на договора за кредит в еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12?

2. Следва ли член 10, пар. 2 и съображение 31 от Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО да се тълкуват в смисъл, че елементите на

договора за кредит– неговите условия, идентификационните данни на кредитополучателя /чл. 10, пар. 2, б. "б" от директивата/ и условията на застраховката/ чл. 10, пар. 2, б. "о" от директивата/, трябва да са представени в еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12, за да отговарят на изискването, предвидено в тези разпоредби, за посочването им по ясен начин?

С определението е дадено следното тълкуване: Член 10, параграф 2 и член 22, параграф 1 от Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, която налага всички елементи на договор за потребителски кредит да бъдат представени с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12.

Ето защо е приложимо и изискването на чл. 10, ал. 1 ЗПК вр. чл. 22 ЗПК при преценка действителността на процесния договор за кредит. В този смисъл съдът се придържа към актуалната съдебна практика /напр. Решение № 50162 от 10.01.2023 г. на ВКС по т. д. № 550/2022 г., II т. о., ТК; Решение № 759 от 20.07.2022 г. на ОС-Бургас по Въззивно гражданско дело № 790/2022 г./

Очевидно е, че процесния ДПК и ОУ, които са неразделна част от него, са изписани на различен по вид, формат и размер шрифт. Ответникът не е доказал, че е изпълнено императивното изискване на чл. 10, ал. 1 ЗПК относно формат и размер на шрифта на процесния договор. Дори само на това основание по чл.22 ЗПК във вр. чл.10 ал.1 ЗПК разглежданият договор за паричен заем се явява недействителен.

Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, договорът за потребителски кредит трябва да съдържа годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Според § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, "Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия, а в т. 2 от същата разпоредба е указано, че "Обща сума, дължима от потребителя" е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.

В раздел VI. "Параметри" от ДПК са формулирани: Сума на кредита: 3000 лв.; Дължима сума по кредита: 4451.04 лв. и Общо задължение: 8052.48 лв. /по кредита и по пакет от допълнителни услуги/, но изобщо не е ясно как и въз основа на какво е

формирана т.нар. Дължимата сума по кредита. Не е ясно как е определен този размер на годишния лихвен процент и на ГПР.

Процесният договор противоречи на разпоредбата на **чл. 11 ал.1 т.10 от ЗПК**, поради следното: В договора е посочен годишен процент на разходите /ГПР/, но единствено като абсолютна процентна стойност: 49.89 % Липсва посочване на взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в Приложение № 1 начин, каквото е изискването на чл. 11, ал. 1 т. 10 ЗПК. Според разпоредбата на чл. 19, ал. 1 ЗПК, ГПР изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В случая в договора липсва конкретизация относно начина, по който е формиран посочения ГПР, което води и до неяснота относно включените в него компоненти, а това от своя страна е нарушение на основното изискване за сключване на договора по ясен и разбираем начин - чл. 10, ал. 1 ЗПК. В Общите условия към процесния ДПК, е записано най-общо, че се отчитат общите положения по Приложение 1 от ЗПК и допълнителни допускания: че ДПК е валиден за срока на договора; страните са задължени да изпълняват задълженията си в съответствие с условията и сроковете по него и че първоначалното изчисление на ГПР се прави, като се приеме, че „лихвата и другите разходи“ са неизменни спрямо техния първоначален размер. Самото цитиране като термин „Приложение 1 от ЗПК“ не дава яснота за изчислението на ГПР по определения в Приложение № 1 начин и отделно от това не е ясно освен лихвата кои са тези „другите разходи“.

Съгласно **чл.19 ал.4 от ЗПК**, годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определяна с постановление на Министерския съвет на Република България. Посоченият ГПР в размер на 49.89 % не включва разходите, които кредитополучателят следва да поеме за заплащане на т.нар. пакет от допълнителни услуги. Така реално ГПР е значително по-висок и е над прага, посочен в чл.19 ал.4 от ЗПК. Разпоредбата на чл. 19, ал. 5 от ЗПК е категорична, че клаузи в договор, надвишаващи определения по ал. 4, се считат за нищожни.

Липсата на разбираема и недвусмислена информация в договора по смисъла на чл.11 ал.1 т.10 ЗПК, е възможно да заблуди средния потребител относно цената и икономическите последици от сключването му. Същевременно-посочването на по-нисък от действителния ГПР представлява невярна информация относно общите разходи по кредита и следва да се окачестви като нелоялна и заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл.6, параграф , от директива 2005/29/ЕО. Това от своя страна означава, че клаузата за общия размер на сумата, която следва да заплати потребителят, е неправомерна по смисъла на чл.4, параграф 1 от Директива 93/13/ЕО и влече недействителност на договора в неговата цялост.

Освен това при кредит в размер на 3000 лв. и дължимата сума по кредита в размер на

почти 1.5 пъти – 4451.04 лв. благодарение на т.нар. пакет от допълнителни услуги, чието възнаграждение е в размер надвишаващ чистата стойност по кредита, а именно 3601.44 лв. и за които допълнителни услуги няма доказателства кога и как са предоставяни, но възнаграждението за тях е изискуемо със самото подписване на ДПК, има общо задължение 8052.48 лв. т.е над 2.6 пъти сумата по кредита! Сами по себе си приоритетното разглеждане на искането и възможност за отлагане и намаляване на определен брой погасителни вноски и смяна на падежа, съставляват действия по усвояване и управление на кредита и са присъщи на всеки кредитен договор, условията на който могат да бъдат изменяни по взаимно съгласие на страните, без да е необходимо това да бъде оформено като допълнителен пакет услуги и заплащано допълнително от кредитополучателя. Съгласно **чл.10а, ал.2 от ЗПК**, кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита, при което е налице не само нелоялна търговска практика в отклонение изискването за добросъвестност, за което е ангажирана отговорността на кредитора в други производства (решение №10606/08.07.2019г. по адм.д.№13144/2018г. на ВАС), но и посоченото съглашение, предвид стойността на допълнителните услуги, води до значително неравновесие между правата и задълженията на доставчика на услугите и потребителя по смисъла на чл.143 от ЗЗП..

Предвид направените изводи и съобразно разпоредбата на чл. 23 от ЗПК, съгласно която когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита, следва да се приеме, че ищцата дължи само и единствено главницата. Независимо дали процесният ДПК е изцяло недействителен или клаузите, регламентиращи възнаградителната лихва, таксите по споразумението, представляващо част от целия ДПК, са нищожни, то след като ищцата е заплатила каквито и да било суми по тях, тези суми следва да бъдат отнесени към погасяване на главницата. Следователно, при действително платени от ищцата като кредитополучател в полза на кредитора „Профи Кредит България” ЕООД суми в размер общо 5574.66 лв. по недействителен /нищожен/ договор за потребителски кредит, от които е погасена главницата в размер на 3000 лв., то тя е надвнесла сумата от 2574.66 лв., която е получена от длъжника без правно основание и подлежи на връщане. Доколкото ищцата моли съдът да признае за установено вземането и в размер на 2000 лв., представляващо част от заплатената без правно основание на ответника сума, то искът се явява основателен и следва да бъде уважен.

За пълнота на изложението, съдът отбелязва следното: Разпоредбите на чл. 23 ЗПК и чл. 34 ЗЗД не следва да бъдат приравнявани като последици. В случая, целта на закрилата, която ЗПК дава на потребителя не е отричането с обратна сила на договарянето в цялост, а само изключване обвързаността на потребителя с породени от такова договаряне задължения, накърняващи баланса на интересите на насрещните страни. Затова законодателят урежда специални последици за потребителя като ограничава задълженията по тази сделка до връщане на чистата стойност на кредита, а всички други задължения

отпадат след обявяване на недействителността. В резултат на обявената недействителност на договора за кредит, сключен с потребител, отпада възмездността на този договор, а се съхранява сделка със съдържание на безвъзмезден заем между равнопоставени участници в гражданския оборот. Така напр. Решение № 3432 гр. София, 25.11.2022 г., СГС, възз. III-б с-в. Прогласяването на недействителност по чл. 22 ЗПК, за разлика от типичния случай, не изключва с обратна сила договорното основание. Остатъчното задължение на потребителя е именно за връщане на главница по получения кредит, а не за реституция на дадена сума по повод вече несъществуващ реален договор. В този смисъл съдът се придържа към практиката на ВКС. Така напр. в Решение № 50174/26.10.2022 по дело № 3855/2021 г. на ВКС IV г.о., се приема следното: „Ако тази недействителност се установи в производството по чл. 422 ГПК, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита.“

По отношение възражението на ответника за изтекла в негова полза погасителна давност и поради това недължимост от негова страна на плащане на претендираната от ищцата сума: В писмения си отговор и последващите молби ответникът не е конкретизирал на коя давност се позовава и считано от кога. Съгласно разпоредбата на чл. 110 от ЗЗД, с изтичането на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок, а според чл. 111, б. б" и "в" ЗЗД с изтичането на 3-годишна давност се погасяват вземанията за обезщетения и неустойки от неизпълнен договор; вземанията за наем, за лихви и други периодични плащания. Според чл. 114, ал. 1 от ЗЗД давността за всяко вземане – главно или акцесорно за лихви, започва да тече от деня, в който същото е станало изискуемо. Безспорно се установи по делото, че кредитът е погасен изцяло в пълен размер и предсрочно на 11.05.2018г., като ищцата, която е заплатила сумата от общо 5574.66 лв. при задължение за главница в размер на 3000 лв. и е подала заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК на 27.09.2022г. Към момента на подаване на заявлението по чл.410 от ГПК не е изтекла петгодишната погасителна давност, поради което и вземането на ищцата не е погасено по давност. Претендираната от ищцата сума в размер на 2000 лв. представлява само част от неоснователно получената от ответника сума от 2574.66 лв. /след приспадане на главницата от 3000 лв. по ДПК от общо платените 5574.66 лв./. Претенцията за неоснователно обогатяване по чл.55 ал.1 ЗЗД не е претенция за обезщетение от неизпълнен договор, нито претенция за периодични плащания, а за заплащане на едно общо обезщетение за неоснователно обогатяване, поради което тази претенция се погасява с общата 5-годишна давност по чл. 110 от ЗЗД.

По разноските: В заповедното производство по Ч.гр.д. № 52174/2022г. по описа на СРС ищцата е направила разноски в размер на 40 лв. – за държавна такса и 360 лв.-за адвокатско възнаграждение на осн. чл.38 ал.2 във вр.ал.1 т.2 от ЗА. Представени са договор за правна защита и съдействие и пълномощно от 19.09.2023г. и списък на разноските. Адвокатското възнаграждение е определено точно, в минималния размер, съгласно

разпоредбите на чл.7 ал.7 във вр. ал.2 т.1 и § 2а от Наредба № 1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения /в редакцията с изм. и доп. ДВ бр.68/31.07.2020г./ В исковото производство ищцата е направила разноси в размер на 40 лв. – довнесена държавна такса и 805.25 лв. – за адвокатско възнаграждение на осн. чл.38 ал.2 във вр.ал.1 т.2 от ЗА. Така определеният размер на адвокатско възнаграждение и минималният и отговаря точно на разпоредбите на чл. 7 ал.2 т. 2 във вр. чл.2 ал.7 от Наредба № 1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения /в редакцията с изм. и доп. ДВ бр.88/04.11.2022г./ Представени са договор за правна защита и съдействие и пълномощно от 16.12.2022г. /приложени по гр.д. № 69410/2022г. по описа на СРС/ и списък на разноските /приложен по гр.д. № 206/2023г. по описа на РСТ/.

За пълнота на изложението досежно разноските, съдът отбелязва следното:

По силата на чл.38 ал.2 от ЗА във вр. чл.38 ал.1 т.2 от ЗА адвокатското възнаграждение следва да се присъди на конкретния адвокат. Съгласно чл.38 ал.2 от в случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноси, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение, като съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна да го заплати.

Налице са всички предпоставки за присъждане на адвокатско възнаграждение на осн. чл.38 ал.2 от ЗА: 1. Адвокатът и неговият доверител да са сключили в писмена форма договор за правна помощ и съдействие, в който изрично да е записано, че адвокатът поема задължението да оказва БЕЗПЛАТНА правна помощ на доверителя си по смисъла на чл. 38, ал. 1 от ЗА; 2. Договорът за безплатна правна помощ да е представен като доказателство по делото; 3. Да е направено своевременно искане от страната по делото за присъждане на разноси по делото в рамките на преклузивните срокове, уредени в ГПК; 4.Страната, направила своевременно искане за присъждане на разноси, да има право на такива с оглед изхода на делото. За да упражни правото си на присъждане на адвокатско възнаграждение, е достатъчно адвокатът да представи като писмено доказателство сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да е посоченото, че такава се предоставя безплатно на някое от основанията по чл.38 ал.2, като наличието на конкретно посочено основание не се нуждае от доказване. В този смисъл е и константната практика на ВКС, а именно: Определение № 368/06.07.2015 г., постановено по ч.т.д. № 733/2015 г., по описа на ВКС; Определение № 406/01.08.2016 г., постановено по ч.т.д. № 3805/14 г., по описа на ВКС; Определение № 119/03.04.2015 г., постановено по гр.д.№ 21/2014 г., по описа на ВКС; Определение № 135/17.09.2016 г., постановено по гр.д.№ 1235/2016 г., по описа на ВКС. Доколкото се касае за договорни отношения между доверител/клиент и довереник/адвокат и клиентът е декларирал, че е материално затруднено лице по см. на чл.38 ал.1 т.2 от ЗА, то това е достатъчно основание за предоставяне на безплатна правна защита и съдействие на длъжника.

В чл.38. ал.1 ЗА са предвидени три хипотези, при които адвокатът може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие: 1. на лица, които имат право на издръжка: 2. на

материално затруднени лица и 3. на роднини, близки и на друг юрист. Наличието на основанията по цитираната разпоредба не могат да бъдат обсъждани от съда при произнасянето по отговорността за разноски. Това следва от изчерпателно посочените в чл.38. ал.2, във вр. ал.1 ЗА предпоставки за присъждане на адвокатско възнаграждение на адвокат, оказал безплатна правна помощ: да е оказана безплатно адвокатска помощ и съдействие на някое от основанията по чл.38. ал.1. т.1 - т.3 ЗА и в съответното производство насрещната страна да е осъдена за разноски. Осъществяването на тези условия задължава съда да определи адвокатско възнаграждение на оказалия безплатна правна помощ адвокат в размер не по-нисък от предвидения в Наредбата по чл.36, ал.2 ЗА, като осъди другата страна да го заплати. За съда не съществува задължение да извършва проверка дали посоченото в договора за правна защита и съдействие основание за оказване на безплатна адвокатска помощ действително е налице. Право на адвоката е да прецени дали да окаже безплатна помощ по отношение на лицата по чл. 38 ал.1 т. 1-т.3 ЗА, за което на основание чл. 38 ал.2 ЗА му се дължи възнаграждение само при благоприятен изход на делото по отношение на представявания. В този смисъл е последователната практика на ВКС например: Определение № 183/08.09.2022г. по т.д.№1032/2021г., I т.о.; Определение № 628/ 18.10.2012г. по ч. гр. д. № 598 2012г.. III г.о., ; Определение № 1199/ 25.10.2013г. по гр. д. № 4224/2013г., IV г. о.; Определение № 708/ 05.11.2015г. по ч. гр. д. № 4891/2015г., IV г. о.; Определение № 257/ 09.05.2018г. по ч. т. д. № 226/ 2018г.. II т. о; Определение № 395/ 09.07.2018г. по т.д. № 1314/2018 II т. о. и др..

Доколкото е налице договор за правна помощ и съдействие, сключен между двете страни - доверител/клиент, от една страна и довереник/адвокат, от друга страна, и клиентът е декларирал, че е материално затруднено лице по см. на чл.38 ал.1 т.2 от ЗА, съдът няма задължение и правомощие: да изследва дали клиентът е материално затруднено лице и служебно да изисква и да събира писмени доказателства за установяване на семейното положение и материално състояние на този клиент напр. -справка от НАП – относно трудовата заетост; -справка от служба „Местни данъци и такси“-относно недвижими имоти; -справка от НБД „Население“-относно семейно положение; -справка от КАТ-относно регистрирани МПС. Същото се отнася и ако ответникът пожелае съдът да изисква служебно писмени доказателства напр. от Централен депозитар - за наличностите и операциите по сметките за финансови инструменти на ищеца; разкриване на банкова тайна и изискване на сведения от кредитни институции – за установяване наличностите и операциите по открити/закрити банкови сметки; от личния, общопрактикуващия лекар – за здравословното състояние на ищеца и пр.

Ако ответникът в конкретния случай счита, че адвокатът на заявител/ищеца в заповедното/исковото съдебно производство е оказал безплатна адвокатска защита и съдействие на лице по смисъла на чл.38 ал.1 т.2 от ЗА, което обаче не е материално затруднено лице т.е. липсва основание за предоставяне на безплатна правна защита и съдействие, то той може да се обърне към съответна Адвокатска колегия.

Досежно искането на ответника, направено с писмения отговор, съдът да задължи

процесуалния представител на ищеца, да посочи банкова сметка, по която да му бъдат изплатени присъдените разноски по делото, съдът счита следното:

Посочване на банкова сметка, по която да се приведат присъдени суми е изрично уредено задължение за кредитора, подал заявление в заповедното производство /чл.412 т.7 ГПК/ и за ищеца в исковото производство, но само: по осъдителен иск /чл.127 ал.4 ГПК/, а в конкретния случай е предявен положителен установителен иск. Нито заявителят/ищецът в заповедното/исковото производство, нито неговият упълномощен процесуален представител нямат процесуалното задължение да посочват банкова сметка за превод на разноски по делото в т.ч. и адвокатско възнаграждение, още повече, че се касае за установителен иск. Непосочването на банкова сметка на упълномощения процесуален представител изобщо не е в нарушение на принципите, прогласени в чл.3, чл.5 и чл.9 ГПК, и съдът няма основание да задължава съответния адвокат да посочи такава банкова сметка. Както по Ч.гр.д., така и по Гр.д. има данни за упълномощения процесуален представител, така че изцяло във волята на осъденото лице /в случая – ответника/ е да установи контакт със съответния адвокат за уточняване на извънсъдебно изплащане на адвокатското възнаграждение.

Въз основа на изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, ЧЕ СЪЩЕСТВУВА ВЗЕМАНЕТО на Д. Г. Р., ЕГН *****, чрез упълномощения и процесуален представител адв. М. Л. Л. от АК-София, съдебен адрес: гр. София, ул. „Гургулят“ № 31, офис-партер, против „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. ****, представлявано от С. Н. Н. и Ц. Г. С., чрез пълномощник – юрк. К. Г. В.-М., за СУМАТА В РАЗМЕР НА 2000 лв. - ЧАСТ ОТ ПЛАТЕНАТА общо 5052.48 лв. която част е платена без правно основание, поради недействителност на договор за потребителски кредит „ПРОФИ КРЕДИТ Стандарт“ № 3020835019 от 19.06.2017г. , ведно със споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги от 19.06.2017г. и Общите условия към ДПК, за което е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК № 28488/07.10.2022г. по Ч.гр.д. № 52174/2022г. по описа на Районен съд – Търговище.

ОСЪЖДА „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. **, представлявано от С. Н. Н. и Ц. Г. С., чрез пълномощник – юрк. К. Г. В.-М., ДА ЗАПЛАТИ** на Д. Г. Р., ЕГН *****, чрез упълномощения и процесуален представител адв. М. Л. Л. от АК-София, съдебен адрес: гр. София, ул. ****, офис-партер, сумата в размер на 40 лв., представляваща направените в заповедното производство разноски за държавна такса и сумата в размер на 40 лв., представляваща направени в исковото производство разноски за довнесена държавна такса, на осн. чл.78 ал.1 от ГПК.

ОСЪЖДА „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и

адрес на управление: гр. София, *****, представлявано от С. Николаев Н. и Ц. Г. С., чрез пълномощник – юрк. К. Г. В.-М., ДА ЗАПЛАТИ на адв. К. И. Б., ЕГН *****, от АК-София, съдебен адрес: гр. София, ул. *****, офис-партер, сумата в размер на 360 лв., представляваща минимално адвокатско възнаграждение в заповедното производство на осн. чл.38 ал.2 от ЗА във вр. чл.38 ал.1 т.2 от ЗА.

ОСЪЖДА „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. ****, представлявано от С. Н. Н. и Ц. Г. С., чрез пълномощник – юрк. К. Г. В.-М., ДА ЗАПЛАТИ на адв. М. Л. Л., ЕГН *****, от АК-София, съдебен адрес: гр. София, ул. ****, офис-партер, сумата в размер на 805.25 лв., представляваща минимално адвокатско възнаграждение в исковото производство на осн. чл.38 ал.2 от ЗА във вр. чл.38 ал.1 т.2 от ЗА.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните, пред Окръжен съд - Търговище.

Съдия при Районен съд – Търговище: _____